

URZĄD GMINY STARE POLE

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJACYCH
AZBEST
Z TERENU GMINY STARE POLE
NA LATA 2008-2013**

Stare Pole listopad 2007 r.

Autor opracowania:

Ewa Michniewicz – starszy specjalista ds. pozyskiwania funduszy
pozabudżetowych i ochrony środowiska
Urząd Gminy Stare Pole

Spis treści:

- I. Wprowadzenie.
- II. Przepisy prawne dotyczące azbestu.
- III. Cel programu.
- IV. Lokalizacja programu.
- V. Uczestnicy programu.
- VI. Informacje o ilości azbestu na terenie gminy Stare Pole
- VII. Metody realizacji programu i harmonogram rzeczowy
- VIII. Finansowe aspekty realizacji programu.
- IX. Realizatorzy programu.
- X. Podsumowanie.

Załączniki:

- Nr 1 - Wykaz aktów prawnych
- Nr 2 - Wykaz przedsiębiorców

I. Wprowadzenie

Azbest w języku starożytnych Greków znaczy „niewygasający”, z azbestu bowiem wyrabiane były knoty do lamp oliwnych. Dzisiaj azbest to niewygasające źródło kłopotów tych administratorów, którzy mają pecha, że w ich budynkach mieszkalnych zastosowano ten materiał. Stosowanie azbestu stwierdzono już ok. 4500 lat temu na podstawie wykopalisk dokonanych w Finlandii. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Wzmianki w różnego rodzaju kronikach świadczą, że azbest od XV do XIX wieku dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania, m.in., knotów do świec. Surowcem powszechnie stosowanym stał się dopiero w XX wieku. Przyczyniły się do tego unikalne właściwości tego minerału. Azbest to nazwa minerału włóknistego występującego w przyrodzie, którego włókna są bardzo elastyczne, mocne i trwałe. Produkty azbestowe są kwasoodporne, ogniotrwałe, odporne na korozję i charakteryzują się dużą wytrzymałością mechaniczną, odpornością na działanie czynników chemicznych i mają właściwości dźwiękochłonne. Dzięki tym cechom minerał ten zaczęto po drugiej wojnie światowej powszechnie stosować w przemyśle włókienniczym, maszynowym, elektrotechnice i w budownictwie. Aktualnie azbest wykorzystywany jest m.in. w amerykańskim programie wahadłowców kosmicznych, których silniki raketowe pokrywane są osłoną impregnowaną azbestem, a także w przemyśle okrętowym.

Historia azbestu zatoczyła, jak widać, ogromne koło od zachwyty do znienawidzenia.

Obecnie na świecie znanych jest ponad 5 tys. wyrobów, do produkcji których używano azbestu. Są to głównie wyroby stosowane w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Azbest wykorzystywany był również między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Surowca tego używano także do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych oraz koców gaśniczych.

W Polsce nie występują złoża azbestu nadające się do górniczej eksploatacji. Azbest stosowany dawniej do produkcji w naszym kraju importowano głównie z byłego ZSRR i Kanady. W latach 70 ubiegłego wieku sprowadzano do kraju ok. 100 tys. ton azbestu rocznie, który wykorzystywano przede wszystkim (ok. 85 %) do wyrobu materiałów budowlanych, pokryć dachowych oraz elewacji budynków. Szacuje się, że na dachach i

fasadach budynków oraz w obiektach przemysłowych zamontowanych jest blisko 1.350 mln. m² płyt azbestowych, z czego blisko 90 % stanowią dachowe płyty faliste, zwane popularnie eternitem. W 1980 r. z płyt azbestowo-cementowych wykonanych było ok. 45 % pokryć dachowych i fasadowych. Po 15 latach udział tych płyt w nowobudowanych pokryciach dachowych, zmniejszył się o 30%. Znaczącą pozycję w bilansie wyrobów azbestowych stanowią znajdujące się w ziemi i budynkach rury azbestowo-cementowe. Szacuje się, że jest ich ok. 600 tys. ton. Znaczna ilość wyrobów azbestowych stosowana jest w hutnictwie i przemyśle ceramicznym. Jest to ok. 60 tys. ton. Masę będących w użyciu wyrobów małowabarytowych, takich jak uszczelki, kształtki, okładziny hamulcowe czy wyroby włókiennicze, ocenia się na 100 tys. ton.

Po kilkudziesięciu latach powszechnego stosowania azbestu okazało się, że ten sympatyczny gość to cichy morderca, azbestowe włókna rozpylone w powietrzu i wdychane wraz z nim są przyczyną śmiertelnych chorób. Często nieświadomie jesteśmy narażeni na jego pyły, które powodują pylicę azbestową czyli azbestozę, raka płuc i międzybłoniaka. Przetwórstwo azbestu i stosowanie wyrobów azbestowych jest niebezpieczne dla zdrowia, ponieważ surowiec ten w stanie suchym łatwo ulega rozpyleniu, co jest spowodowane włóknistą budową, a po przedostaniu się do organizmu trwale utrzymuje się w płynach ustrojowych. Wyniki dotychczasowych badań świadczą o tym, że pył powstający podczas wydobycia i przerobu azbestu, a także podczas użytkowania wyrobów zawierających ten minerał, należy do bardzo niebezpiecznych trucizn. Ze względu na zagrożenie jakie stwarza musi być usunięty z wszystkich obiektów w kraju do końca 2032 roku. Zapis ten zawarty jest w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. Stąd też wynikła konieczność opracowania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stare Pole. Zadanie to ujęte zostało także w Planie Gospodarki Odpadami Gminy Stare Pole na lata 2004-2012. z grudnia 2004 r.

W programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której Gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków lub budowli. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie

pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również wskutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych.

Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi. W związku z tym, azbest znajduje się w wykazie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Badania naukowe udowodniły, że azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażania dróg oddechowych na wdychanie jego włókien.

Istotne znaczenie dla wielkości poziomów zanieczyszczenia powietrza włóknami azbestu, jakie powstają podczas prac demontażowych, ma zasada obniżania emisji pylenia wszędzie tam, gdzie jest to możliwe i tak jak to możliwe

Pracom rozbiórkowym, zwłaszcza przy demontażu elewacji i pokryć dachowych z płyt azbestowo - cementowych sprzyjać może pogoda. Podczas rozbiórki dachów w okresach deszczowych lub opadów śniegu, wielkość chwilowych zanieczyszczeń powietrza, jest nieznaczna.

Często spotykana praktyka samodzielnego wykonywania przez właścicieli obiektów „ sposobem gospodarczym” demontażu lub zabezpieczeń azbestowo - cementowych pokryć dachowych czy elewacji jest niedopuszczalna.

Prace takie wykonywać mogą wyłącznie specjalistyczne firmy. Czasami większe zagrożenie pyłami azbestu powoduje niepotrzebny i nieumiejętny demontaż wyrobów z azbestem niż właściwa eksploatacja tych wyrobów. Powstaje zatem pytanie :
kiedy można eksploatować obiekt z wbudowanymi wyrobami zawierającymi azbest - bez działań „naprawczych”, kiedy zaś należy podjąć działania „naprawcze ” i jakie są to działania. Przyjmuje się, że wyroby zawierające azbest w budynku nie są automatycznie zagrożeniem dla jego mieszkańców, więc nie powinny być bezwzględnie usuwane z obiektu. Usuwanie tych wyrobów nieodłącznie związane jest z pewnym ich uszkodzeniem w trakcie demontażu, a więc ryzykiem przejściowego wzrostu zanieczyszczenia powietrza pyłami azbestu w strefach pracy (pośrednio wokół budynku lub w jego wnętrzu). Ryzyko to powinno być minimalizowane przez „wyspecjalizowanych wykonawców” i specjalistyczne - a więc kosztowne techniki pracy. Jednak „oszczędna ” i jednocześnie

„bezpieczna” forma realizacji prac nie jest możliwa. Z tego względu decydujące znaczenie ma odpowiednia kwalifikacja wyrobów pod względem bezpieczeństwa i prawidłowa ocena kiedy należy je usunąć.

II Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające .

Od 1997 r. w na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1997. Nr 101, poz.628). W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Szczegółowy ich wykaz zawiera załącznik nr 1 do niniejszego opracowania. Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „*Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa.

Polskie prawodawstwo określa także wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Obowiązki te przedstawiono poniżej. **Obowiązki gminy:**

- opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierającymi azbest),
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających

azbest,

- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi gminy (dot. osób fizycznych nie będących przedsiębiorcami) oraz aktualizacja informacji o :
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
 - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń

pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

- zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest na 2004 r. Od tego też roku właściciele i zarządcy obiektów zobligowani byli do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Biorąc pod uwagę obowiązki, jakie postawiono przed wykonawcą tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz

wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu (załącznik nr 2 do niniejszego opracowania).

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

III. Cel programu

Głównym celem programu jest usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stare Pole i doprowadzenie do stopniowej eliminacji tych wyrobów oraz ich bezpieczne składowanie i prawidłowe unieszkodliwienie. Pośrednio ograniczy to szkodliwy wpływ azbestu na zdrowie ludzkie.

W programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której Gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie z budynków elementów zawierających azbest. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

Niniejszy program ma charakter lokalny, jest jednak spójny z założeniami ogólnopolskiego Programu. Zakłada on realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzację i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobach zawierających azbest. Wiedza o tym ile jest azbestu, w jakiej postaci i jego stanie oraz gdzie jest zlokalizowany, była dotychczas niewielka.
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

3. Demontaż, odbiór i unieszkodliwienie odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych,
4. Bieżący monitoring realizacji programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom oraz mieszkańcom:

Lp.	Wskaźniki monitoringu	Jednostka miary
1.	Ilość zinwentaryzowanego azbestu przed rozpoczęciem realizacji programu	m ²
2.	Ilość zinwentaryzowanego azbestu w kolejnych latach realizacji programu	m ²
3.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją programu	%
4.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w poprzednim roku realizacji programu	%
5.	Nakłady poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	PLN/rok

5. Okresowa weryfikacja i aktualizacja programu;
6. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym w usuwaniu odpadów zawierających azbest.

Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w danym roku uzależniona będzie od ilości środków finansowych pochodzących z funduszy własnych i zewnętrznych.

Rada Gminy będzie uchwałała corocznie w budżecie gminy stosowne środki na realizację Programu.

IV Lokalizacja programu.

Gmina Stare Pole należy do powiatu malborskiego w województwie pomorskim. Zajmuje powierzchnię 79,49 km², zamieszkuje w niej 4690 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 59 osób na 1 km².

W skład gminy wchodzi 12 sołectw i 4 wsie, są to: Stare Pole, Janówka, Krzyżanowo, Złotowo, Królewo, Kikojty, Kaczynos, Kaczynos Kolonia, Kławki, Kraszewo, Klecie, Ząbrowo, Szlagnowo, Parwark, Szaleniec, Krasnołęka. Największą wsią w gminie jest Stare Pole – siedziba władz gminy, która pełni funkcję centrum usługowego dla wszystkich mieszkańców. Na jej terenie znajdują się: Urząd Gminy, Urząd Pocztowy, Bank, Posterunek Policji Komendy Powiatowej Policji Malborku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkół i Przedszkole, Niepubliczny Ośrodek Zdrowia, 2 apteki, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Gminna Biblioteka Publiczna, Pomorski Ośrodek

Doradztwa Rolniczego, Stacja PKP, siedziby Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Pomorskiej Izby Rolniczej

Gmina Stare Pole położona jest w obrębie Żuław Wiślanych będących częścią makroregionu Pobrzeża Gdańskiego, a ściślej w jego wschodniej części nazywanej Żuławami Elbląskimi. Typ krajobrazu naturalnego – nadmorski deltowy. Przestrzennie dominuje krajobraz deltowy. Gmina Stare Pole jest jedną z sześciu gmin wchodzących w skład powiatu Malborskiego (Gmina Lichnowy, Gmina Malbork, Miasto Malbork, Gmina Miłoradz, Miasto i Gmina Nowy Staw, Gmina Stare Pole) położonego na wschodnich kresach województwa pomorskiego.

V. Uczestnicy programu.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest skierowany jest do właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy Stare Pole posiadających w swoich budynkach wbudowany azbest. Tej grupie najbardziej powinno zależeć na jak najszybszym usunięciu i unieszkodliwieniu wyrobów azbestowych ze swojego otoczenia. Przewiduje się, że zainteresowanie programem będzie wzrastać stopniowo z roku na rok, w miarę prowadzenia edukacji w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją azbestu.

Założono, że w programie uczestniczyć będą zarówno te osoby, które program realizują jak również te, które uczestniczą w programie. Realizatorami programu będą:

- Referat Rozwoju Gospodarczego i Rolnictwa Urzędu Gminy w Starym Polu,
- sołtysi.

VI. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Stare Pole.

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, złożonych do tutejszego urzędu określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie gminy. W październiku bieżącego roku przeprowadzona była aktualizacja inwentaryzacji oraz dokonano oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest. Z informacji tych wynika, iż ilość wbudowanych wyrobów zawierających azbest wynosi ponad 61 tys. m². Wyroby zawierające azbest występują przede wszystkim w budynkach mieszkalnych i obiektach

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

inwentarskich w postaci pokryć dachowych z falistych płyt azbestowo-cementowych (popularny eternit).

Zebrane informacje przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Inwentaryzacja azbestu na terenie gminy Stare Pole (stan na 2007 r.)

Lp.	Nazwa sołectwa	Nazwa obiektu	Ilość wyrobów azbestowych w m²
1.	Janówka	Budynek mieszkalny	202
		Budynek gospodarczy	2 477
		Razem	2 679
2	Kaczynos	Budynek mieszkalny	3 215
		Budynek gospodarczy	1 253
		Razem	4 468
3	Klecie	Budynek mieszkalny	150
		Budynek gospodarczy	0
		Razem	150
4	Kławkki	Budynek mieszkalny	1 040
		Budynek gospodarczy	2 579
		Razem	3 619
5.	Kikojty	Budynek mieszkalny	165
		Budynek gospodarczy	200
		Razem	365
6.	Szaleniec	Budynek mieszkalny	420
		Budynek gospodarczy	145
		Razem	565
7.	Kraszewo	Budynek mieszkalny	3 318
		Budynek gospodarczy	0
		Razem	3 318
8.	Królewo	Budynek mieszkalny	1 910
		Budynek gospodarczy	13 203
		Razem	15 113
7	Krzyżanowo	Budynek mieszkalny	3 404
		Budynek gospodarczy	1 410
		Razem	4 814
9.	Parwark	Budynek mieszkalny	962
		Budynek gospodarczy	40
		Razem	1002
10.	Stare Pole	Budynek mieszkalny	5 646
		Budynek gospodarczy	2 722
		Razem	8 368
11.	Kaczynos Kolonja	Budynek mieszkalny	668
		Budynek gospodarczy	172
		Razem	840
12.	Szlagnowo	Budynek mieszkalny	564
		Budynek gospodarczy	4 938
		Razem	5 502

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

13.	Ząbrowo	Budynek mieszkalny Budynek gospodarczy Razem	1 573 4 780 6 343
14.	Złotowo	Budynek mieszkalny Budynek gospodarczy Razem	860 3 740 4 600
115	Razem Gmina Stare Pole	Budynek mieszkalny Budynek gospodarczy Razem	24 097 37 659 61 746

- rury wodociągowo – kanalizacyjne o łącznej długości 26 225 m
 - ø 80 – 2 500 m
 - ø 100 – 14 100 m
 - ø 150 – 6 000 m
 - ø 200 – 3 625 m

VII. Metody realizacji programu i harmonogram rzeczowy

Realizacja Programu usuwania azbestu wyrobów zawierających azbest będzie procesem długofalowym i zależeć będzie od możliwości finansowych mieszkańców głównie w kontekście zastąpienia płyt azbestowych nowym pokryciem dachowym. Program będzie elastyczny i otwarty a informacja o programie ogólnie dostępna. Uczestnicy i realizatorzy programu będą stale informowani o przebiegu programu w następujący sposób:

- informacje o Programie azbestowym w Biuletynie Informacyjnym gminy Stare Pole
- informacje zamieszczane na stronie internetowej gminy,
- informacje zamieszczane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy,
- informacje przekazywane na zebraniach wiejskich oraz za pośrednictwem sołtysów.

Realizacja Programu przebiegać będzie w następujący sposób

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Wykonanie /koszt
1.	Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o ilości i lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest	2007	praca własna pracowników Urzędu

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

2.	<p>Pomoc finansowa w usuwaniu odpadów zawierających azbest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie Regulaminu udzielania dofinansowania do kosztów poniesionych na usuwanie azbestu ze środków GFOŚiGW - Rada Gminy będzie corocznie uchwałała w budżecie gminy (fundusz celowy GFOŚiGW) stosowne środki na realizację programu - wzory wniosków na dofinansowanie usuwania azbestu dostępne na stronie internetowej Urzędu Gminy 	<p>2008-2013</p> <p>IV kwartał 2007 r.</p>	<p>praca własna pracowników Urzędu</p>
2.	<p>Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest o szkodliwości azbestu , o sposobie bezpiecznego jego użytkowania lub bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest</p> <ul style="list-style-type: none"> - akty prawne dotyczące obowiązków postępowania z wyrobami zawierającymi azbest w tym usuwania i unieszkodliwiania - wykaz wyspecjalizowanych firm posiadających zezwolenia na demontaż i transport wyrobów zawierających azbest dostępne na stronie internetowej Urzędu 	<p>2007 – 2013</p>	<p>praca własna pracowników Urzędu</p>
3.	<p>Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest</p>	<p>2007 – 2013</p>	<p>praca własna pracowników Urzędu oraz sołtysów</p>

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

4.	Demontaż, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych przy dofinansowaniu z budżetu gminy	2008	10 000 zł GFOSiGW Praca - wyspecjalizowane i koncesjonowane firmy świadcząca usługi w zakresie usuwania i
5.	Odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych	2009 – 2013	w miarę środków uchwalonych przez Radę Gminy
6.	Monitoring i ocena realizacji programu	2008 - 2013	co dwa lata

VIII. Finansowe aspekty realizacji programu

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie się odbywać ze wsparciem finansowym ze środków publicznych – budżetu gminy i ewentualnie innych pozyskanych źródeł zewnętrznych. Wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania kosztów: demontażu, transportu i unieszkodliwienia odpadów azbestoocementowych.

Dofinansowanie z budżetu gminy odbywać się będzie ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wysokość udziału finansowego Gminy zależna będzie od możliwości finansowych w danym roku budżetowym oraz ilości składanych wniosków i corocznie będzie określana przez Radę Gminy. Szczegółowe warunki i procedury pomocy finansowej dla właścicieli, współwłaścicieli nieruchomości i wspólnot mieszkaniowych podejmujących się usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest zostaną określone w „Regulaminie udzielania dofinansowania...”.

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia, przyjęto następujące, jednostkowe koszty wykonania w/w usług:

Średni koszt usunięcia i unieszkodliwianych metra kwadratowego płyt falistych (eternitu) wynosi ok. 25 zł/m².

Przy ustalaniu kosztów oparto się na informacjach pochodzących od firm świadczących usługi w zakresie demontażu pokryć dachowych i transportu odpadów azbestowych, działających na terenie powiatu malborskiego.

Na terenie gminy Stare Pole zinventaryzowano **61 746 m²** płyt azbestowych w formie pokryć dachowych (**24 097 m²**. budynki mieszkalne i **37 659 m²** budynki

gospodarcze) Realizacja całego procesu usuwania azbestu potrwa do 2032 roku więc średniorocznie powinno być usunięte około 2 500 m² azbestu. W latach 2008 -2013 przewiduje się usunięcie **około 15 tys. m²** zinwentaryzowanego azbestu znajdującego się na budynkach i budowlach

Zakłada się, że w 2008 roku do utylizacji oddanych zostanie maksymalnie 2 000 m² wyrobów azbestowych.. Roczny koszt demontażu, transportu i unieszkodliwienia odpadów azbestowo-cementowych wyniesie więc 50 000 zł.

Przy założeniu 20% udziału budżetu gminy w finansowaniu programu w pierwszym roku realizacji programu należy zabezpieczyć kwotę 10 000 zł.

Kwota ta w pierwszym roku realizacji Programu będzie przeznaczona na usunięcie i unieszkodliwienie pokryć dachowych z budynków mieszkalnych.

IX. Realizatorzy programu:

Program realizowany i monitorowany będzie przez pracowników Urzędu Gminy w Starym Polu przy współpracy z sołtysami i radnymi. Aktywność osób bezpośrednio odpowiedzialnych za realizację programu będzie mieć wpływ na powodzenie programu.

X. Podsumowanie.

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie

wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urządzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją usuwaniem azbestu. Przewiduje się, że w następnych latach Gmina będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach występowania azbestu, co przyczyni się do lepszej wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to lepiej poznać potrzeby w tym zakresie, precyzyjniej planować środki niezbędne do wydania na ten cel oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z naszego otoczenia, co jest celem programu.

**WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH
regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.**

I. Ustawy:

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.) zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Do wyjątków należy azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Ustawa reguluje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.

2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.). W przypadku występowania azbestu (Art. 30 ust. 3) właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 w/w artykułu, jeśli ich realizacja m.in. może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, pogorszenie stanu środowiska bądź pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych.

3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.) art. 1 ust. 1 ustawy określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ustawa określa obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym m.in. odpadów niebezpiecznych, reguluje postępowanie w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, w tym składowania odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów.

4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.). ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Reguluje m.in. opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu.

5. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.) reguluje sposób postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. Art. 54 ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

6. Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 72).

7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie zmiany ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458).

II. Rozporządzenia:

1. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. z 1996 r. Nr 19, poz. 231). Określa jako niedopuszczalny dodatek azbestu w materiałach budowlanych, z terminem obowiązywania od dnia 1 stycznia 1997 r.

2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206). Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* – odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04* – odpady z przetwarzania azbestu
- 10 11 81* – odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)
- 10 13 09* – odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych
- 15 01 11* – opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
- 16 01 11* – okładziny hamulcowe zawierające azbest
- 16 02 12* – zużyte urządzenia zawierające azbest
- 17 06 01* – materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05* – materiały konstrukcyjne zawierające azbest

* - odpady niebezpieczne

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. z 2001 r. Nr 152, poz. 1737). Określa zakres informacji dotyczących składu i właściwości komunalnych osadów ściekowych oraz wzory formularzy do sporządzania i przekazywania zbiorczego zestawienia odpowiednich danych.

4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1439). Określa terminy, sposoby przedkładania wojewodzie przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. z 2002 r. Nr 191, poz. 1595). W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:

- 17 06 01* – materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* – materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.

6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.). Określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest:

- pyły zawierające azbest chryzotyl – 0,5 mg/m³
 - włókna respirabilne – 0,1 włókien w cm³

- pyły zawierające azbest krokidolit – 0,5 mg/m³
- włókna respirabilne – 0,1 włókien w cm³

7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003 r. Nr 1, poz. 12). Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m³) wynosi uśredniona 2350 µg/m³ w ciągu godziny i 250 µg/m³ dla roku kalendarzowego.

8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. z 2002 r. Nr 220, poz. 1858). Przepisy rozporządzenia nie stosuje się do składowiska odpadów materiałów izolacyjnych oraz konstrukcyjnych zawierających azbest oraz składowiska odpadów obojętnych.

9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 236, poz. 1986). Przepisy o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych stosuje się odpowiednio do transportu odpadów niebezpiecznych spełniających określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne dla zaliczenia ich do jednej z klas towarów niebezpiecznych. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – Jednolity tekst Umowy ADR (Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 667). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Posiadacz odpadów zawierających azbest, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów, obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności. Zgodnie z ustawą o odpadach zezwolenie wydaje, w drodze decyzji starosta, właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów. Transportujący odpady niebezpieczne obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych według wymagań ADR.

10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.). Określa szczegółowe warunki i tryb wystawiania świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych, zwanego dalej „świadectwem dopuszczenia pojazdu”, i przedłużenia jego ważności; wzór świadectwa dopuszczenia pojazdu, sposób wypełniania świadectwa dopuszczenia pojazdu.

11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. z 2003 r. Nr 61, poz. 549). Określa m.in. wymagania dotyczące lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia składowiska odpadów zapewniają bezpieczne dla zdrowia ludzi i dla środowiska składowanie odpadów, a w szczególności zapobiegają zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, gleby i ziemi oraz powietrza. W tym wymagania dotyczące składowania odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów i oznaczonych kodami: 17 06 01* i 17 06.05*.

12. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz. 1126). Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych (związanych również z wyrobami zawierającymi azbest) stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

13. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1876). Rozporządzenie określa wymagania techniczne, jakie należy spełnić przy wykorzystywaniu i przemieszczaniu wyrobów zawierających azbest oraz przy wykorzystywaniu i oczyszczaniu instalacji lub urządzeń oraz sposób oznaczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest, sposób inwentaryzowania azbestu lub wyrobów zawierających azbest, w miejscach ich wykorzystywania. Terminy przedkładania odpowiednio wojewodzie albo wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji i jej formy o wyrobach zawierających azbest oraz przypadki i terminy, w których powinny być oczyszczone instalacje lub urządzenia, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest.

14. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649). Określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest; sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest; warunki przygotowania do transportu i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania; wymagania jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.

15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzaju przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.). Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymaga wydobywanie azbestu lub instalacje do wytwarzania lub przetwarzania produktów azbestowo – cementowych, i innych produktów zawierających w ilości nie niższej niż 200 ton rocznie lub materiałów ciernych w ilości nie niższej niż 50 ton gotowego produktu rocznie.

16. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 280, poz. 2771 z późn. zm.). Rozporządzenie określa wykaz substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym i sposób ich rejestrowania. Szczegółowe warunki ochrony pracowników przed zagrożeniami spowodowanymi przez substancje, preparaty, czynniki o działaniu rakotwórczym i mutagennym, warunki i sposób monitorowania stanu zdrowia pracowników narażonych na działanie czynników w rakotwórczych i mutagennych. Kategoria rakotwórczości dla azbestu wynosi 1.

17. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. z 2005 r. Nr 186, poz. 1553). Rozporządzenia określa procedurę dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu, kryteria dopuszczenia odpadów do składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych, obojętnych, innych niż niebezpieczne i obojętne.

18. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824). Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów albo innych materiałów zawierających azbest. Jest obowiązany: zapewnić ochronę pracowników przed szkodliwym działaniem włókien azbestu i pyłu zawierającego azbest; podejmować działania zmniejszające narażenie pracowników na działanie pyłu azbestu i ograniczać jego stężenie w powietrzu co najmniej do wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia, określonej w przepisach dotyczących najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy; zapewnić, aby przy pracach stwarzających narażenie na działanie pyłu azbestu liczba osób przydzielonych do prac oraz czas trwania narażenia były ograniczone do niezbędnego minimum; zapewnić regularne wykonywanie przeglądów, regulacji, konserwacji i napraw instalacji, maszyn i innych urządzeń; organizować stanowiska pracy, na których występuje narażenie na pył azbestu, aby wysiłek fizyczny pracownika był ograniczony do minimum oraz aby pracownik nie był narażony na działanie innych czynników rakotwórczych. Pracownicy zatrudnieni przy pracach w kontakcie z azbestem, pracodawcy i osoby kierujące takimi pracami powinni być przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z programem określonym w załączniku do rozporządzenia.

19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 260, poz. 2176 z późn. zm.). Rozporządzenie określa stawki opłaty za umieszczenie odpadów zawierających azbest na składowisku:

- 06 07 01* – odpady azbestu z elektrolizy 44,35 zł/Mg
- 06 13 04* – odpady z przetwarzania azbestu 44,35 zł/Mg
- 10 11 81* – odpady zawierające azbest 50,44 zł/Mg
- 10 13 09* – odpady zawierające azbest z produkcji elementów azbestowo – cementowych 44,35 zł/Mg
- 15 01 11* – opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowym 44,35 zł/Mg
- 16 01 11* – okładziny hamulcowe zawierające azbest 44,35 zł/Mg
- 16 02 12* – zużyte urządzenia zawierające azbest 44,35 zł/Mg
- 17 06 01* – materiały izolacyjne zawierające azbest 0,00 zł/Mg
- 17 06 05* – materiały konstrukcyjne zawierające azbest 0,00 zł/Mg

20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. z 2006 r. Nr 30, poz.213).

Określa wzory dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów: wzór karty ewidencji odpadu, wzór karty ewidencji komunalnych osadów ściekowych, wzór karty ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wzór karty przekazania odpadu.

WYKAZ PRZEDSIĘBIORCÓW

posiadających pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania odpadów zawierających azbest na terenie powiatu malborskiego na podstawie art.17 ustawy o odpadach (Dz. U. z 2001r.,nr 62, poz.628 z późn. zm) - stan na październik 2007 r.

Nr sprawy	Nazwa firmy	Adres	Telefon	Ważna do:
OS-7661-5/02	Przedsiębiorstwo Budowlane WARKO Jacek Kopisto	ul. Słowackiego 16 82-500 Kwidzyn	tel. 261 20 96 kom. 601 712 428	maja 2012 r.
OS-7661-7/02	Przedsiębiorstwo Budowlane RECON Sp. z o.o.	ul. Grzegorza z Sanoka 4 80-804 Gdańsk	tel. 058 344 15 15 kom. 504 095 600	czerwca 2012 r.
OS-7661-11/03	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „Abba-Ekomed” Sp. z o.o.	ul. Poznańska 152 87-100 Toruń	tel. 056 651 36 67	stycznia 2010 r.
OS-7661-16/03	Przedsiębiorstwo Budowlano-Handlowe „HABUD” s.c. Zdzisław Gałęza i Stefan Hamadyk	Al. Wojska Polskiego 91 82-200 Malbork	tel. 055 273 51 84	lipca 2013 r.
OS-7661-18/03	Przedsiębiorstwo Robót termoizolacyjnych i Antykorozyjnych TERMOEXPORT	ul. Żurawia 24/7 00-515 Warszawa	tel. 022 821 34 67 fax 022 821 41 75	listopada 2013 r.
OS-7661-19/03	Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu „CARO”	ul. Zamoyskiego 51 22-400 Zamość	tel. 084 62 730 13	grudnia 2013 r.
OS-7661-03/04	Zakład Remontowo-Budowlany Stanisław Karolczak	ul. Przelajowa 10/56 94-044 Łódź	tel. 042 686 67 37 kom. 0602 45 52 52	kwietnia 2013 r.
OS-7661-04/04	Zakład Robót Ogólnobudowlanych Stanisław Repiński	ul. Fałata 10 83-400 Kościerzyna	tel. 058 680 19 31	kwietnia 2014 r.
OS-7661-05/04	Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o.o.	ul. Graniczna 6, Reguły 05-816 Michałowice	tel. 022 723 20 61	maja 2014 r.

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

OS-7661-20/04	„DEVICE” Sp. z o.o.	ul. Matemblewska 2b 80-283 Gdańsk	tel. 342 52 29 tel./fax 341 00 74	października 2014 r.
OS-7661-22/04	Przedsiębiorstwo Usługowo-Transportowe „OLTRANS”	ul. Lipowa 6 84-123 Połchowo	tel. 058 673 88 57 fax.058 676 62 72 kom.0 691 990 693	grudnia 2014 r.
OS-7661- 23/04/05	INWEST Sp. z o.o.	ul. Traugutta 1 44-100 Gliwice	tel. 032 279 07 79	stycznia 2015 r.
OS-7661- 24/04/05	Przedsiębiorstwo „Sintac-Polska” Sp. z o.o.	ul. Armii Krajowej 86 05-075 Wesola	tel. 022 812 76 27 022 812 76 27 022 812 45 93 fax. 022 812 53 92	stycznia 2015 r.
OS-7661-1/05	Przedsiębiorstwo „RAMID” Miroslaw Dec	ul. Kowalskiego 1/54 03-288 Warszawa	tel.022 525 25 55 022 509 199 917 fax.022 525 25 50	marca 2015 r.
OS-7661-2/05	Firma Remontowo- Budowlana „Zen- Rem” Zenon Grabieszczenko	ul. Panieńska 23/24 m.14 80-804 Gdańsk	tel. 0 501 247 816 fax. 058 301 54 18	marca 2015 r.
OS-7661-10/05	Zakład Remontowo- Budowlany”AMBROŻY” Spółka Jawna Wiesława Śliwińska Kazimierz Ambroży	ul. Meissnera 1/3 lok.222 03-982 Warszawa	tel./fax 831-07-64	czerwca 2015 r.
OS-7661-12/05	Zakład Ogólnobudowlany Leon Kiliński	Martag 10 82-230 Nowy Staw	tel. 0 602 619 415	czerwca 2015 r.
OS-7661-13/05	Zakład Usługowo- Handlowy „MAXMED” Marcin Murzyn	ul. Źródłana 4 84-230 Rumia	tel. 058 671 85 63 tel/fax 058 671 48 82	czerwca 2015 r.
OS-7661-14/05	Zakład Ogólnobudowlany ”Profil- Dach” Marek Bogdanowicz	ul. Kwiatowa 43 82-433 Mikołajki Pomorskie	tel/fax 055 277 00 05	czerwca 2015 r.
OS-7661-15/05	„GAJAWI” P.P.H.U. Gabriel Rogut	ul. Kopernika 56/60 90-553 Łódź	tel. 501 028 153 fax. 042 688 43 70	czerwca 2015 r.
OS-7661-16/05	„ALBEKO” Sieger Sp. J.	87-510 Kotowy gm. Skrwilno	tel./fax 054 280 02 88	czerwca 2015 r.
OS-7661-18/05	P.P.H.U. „EKO-MIX”	ul. Grabiszyńska 163 50-950 Wrocław	tel./fax 071 332 45 00 tel. 071 332 41 61 tel. 071 361 30 41	sierpnia 2015 r.
OS-7661-19/05	„ALGADER HOFMAN” Sp. z o.o.	ul. Wólczyńska 133 budynek 11 B 01-919 Warszawa	tel. 022 864 94 97 fax. 022 864 94 99	września 2015 r.
OS-7661-20/05	Usługowy Zakład Izolacji Budowlanej Janusz Gleba	ul. Pelplińska 15, Janowo 83-211 Jabłonowo	tel. 0 601 63 52 63 tel./fax 058 562 24 35	września 2015 r.

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

OS-7661-21/05	Przedsiębiorstwo „Transport-Metalurgia” Sp. z o.o.	ul. Reymonta 62 97-500 Radomsko	tel. 44 685 41 35 fax. 44 685 42 90	października 2015 r.
OS-7661-22/05	Przedsiębiorstwo Budowlano-Remontowe „BUDEX” Bogdan Jędraszewski Mirosław Hetmański	ul. Hanny Hass 52 83-110 Tczew	tel. 530 06 62 tel./fax 530 06 63 kom. 0 601 671 542	października 2015 r.
OS-7661-23/05	P.H.U. „POLDACH” Jacek Supiński Piotr Supiński	ul. Derdowskiego 14 83-200 Starogard Gdański	tel. 058 562 56 05 0 503 005 234	października 2015 r.
OS-7661/29/05	T.K.J. Matuszewski Spółka Jawna	ul. Por. Krzycha 5 86-300 Grudziądz	tel. 056 465 48 88 fax. 056 465 48 92	marca 2016 r.
OS7661/30/ 05/06	AM Trans Progres Sp. z o.o.	ul. Sarmacka 7 61-616 Poznań	tel. 48 61 656 97 37 fax. 48 61 656 95 50	marca 2016 r.
OS-7661/3/06-6	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	ul.Gen de Gaulle’a 70 82-200 Malbork	tel. 055 647 90 38 fax. 647 91 62	marca 2016 r.
OS-7661/4/06	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „JUKO” Jerzy Szczukocki	ul. 1-go Maja 25 97-300 Piotrków Trybunalski	tel. 044 732 69 63 044 732 69 64 044 732 69 65 tel./fax 044 649 94 23 044 649 94 24	marca 2016 r.
OS-7661/5/06	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Perfekt” Monika Stolarz	ul. Suchostrzygi Dworzec 4 83-110 Tczew	tel. 0 609 087 962	kwietnia 2016 r.
OS-7661/9/06	Usługi Budowlane „DACH-BUD” Piotr Pasik	ul. Grunwaldzka 9/6 14-200 Ława	tel. 089 649 30 00 kom. 0 604 337 833	czerwca 2016 r.
OS-7661/11/06	„EDKAR” Prace ogólnobudowlane Wanda i Edward Krzesiński	ul. Rypińska 14 82-550 Prabuty	tel. 055 278 23 16	czerwca 2016 r.
OS-7661/13/06	Zakład Instalacyjno- Elektromechaniczny „MITRON” Gerard Ossowski	ul. Cegielnia 3 83-400 Kościerzyna	tel. 058 686 31 62	września 2016 r.
OS-7661/15/06	„GAJA DACHY” Centrum Budownictwa Zdzisław Szejner	Aleja Wojska Polskiego 90 A 82-200 Malbork	tel./fax 055 272 33 02	września 2016 r.
OS-7661/4/07	„MASS-DEK” Zakład Usługowo- Handlowy	ul. Głowackiego 41 83-110 Tczew	tel. 605 632 827	maja 2017 r.

**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
z terenu Gminy Stare Pole na lata 2008-2013**

OS-7661/7/07	Usługi Ogólnobudowlane – Remontowe „BUDMAR“ Mariusz Grosh	ul. Osińskiego 7B/3, 82-400 Sztum	tel. 513 054 630	lipca 2017 r.
OS-7661/11/07	Zakład Remontowo- Budowlany, Usługi Ślusarskie Mirosław Maciąg	ul. Sienkiewicza 4/2, 82-400 Sztum	tel. 055 640 41 62 kom. 503 74 22 26	października 2017 r.